

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ Δ΄ ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΔΕΥΤΕΡΑ 4 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2017 - ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΠΕΝΤΕ (5)

ΚΕΙΜΕΝΟ

Για τον «εναλλακτικό τουρισμό»

Μια μαθητεία στο «ταξιδεύειν» σημαίνει τη δυνατότητα να διπλασιάζεις τον κόσμο

Διευρύνονται συνεχώς οι μορφές του τουρισμού που έχουν εδραιωθεί στη χώρα μας. Διεργασίες αναδιάρθρωσης και εξειδίκευσης των προσφερομένων υπηρεσιών ωθούν σε σχήματα εκπαιδευτικού, συνεδριακού, θεραπευτικού, αθλητικού, οικολογικού και χειμερινού τουρισμού, με έμφαση συχνά σε πρωτοβουλίες αγροτουρισμού και οικοτουρισμού. Ως προς τον τελευταίο, οι επιμέρους αποχρώσεις του συναρτώνται με τον τρόπο κατανόησης των οικολογικών ιδιαιτεροτήτων συγκεκριμένων περιοχών και με το πλέγμα δυνατοτήτων ομαλής ένταξης οργανωμένων τουριστικών δραστηριοτήτων σ' αυτές.

Από μια άποψη, ο οικοτουρισμός θα σήμαινε ότι οι φορείς του δημιουργούν ένα σύνολο συνθηκών «οικίας», δηλαδή οι φιλοξενούμενοι στους κόλπους μιας κοινότητας να νιώθουν σαν στο σπίτι τους, μακριά από το καθημερινό πεδίο της εργασίας και συνάμα αρκετά κοντά στην οικογενειακή θαλπωρή. Σ' αυτό το πλαίσιο η κοινότητα ορίζει κανόνες συλλογικής λειτουργίας, προστατεύοντας ταυτόχρονα τα δικαιώματα του ανθρώπου-πολίτη. Για παράδειγμα, ως δικαίωμα υπολογίζεται η προστασία από την ηχορύπανση, από την κακογουστιά και ό,τι προσβάλλει την καλλιτεχνική ευαισθησία, για να μην αναφερθώ σε μορφές αναψυχής και διασκέδασης, που τυποποιούν τη χαμηλότερη βαθμίδα αισθητικής συγκίνησης και προσφέρονται ως προϊόντα αθρόας κατανάλωσης.

Η δημιουργική αξιοποίηση ενός ταξιδιού θα μπορούσε να ξεπερνά τα γνωρίσματα μιας εφήμερης εκτόνωσης. Για παράδειγμα, ένα ταξίδι στη φύση θα μπορούσε να περιλαμβάνει δραστηριότητες όπως το καγιάκ, το ράφτινγκ, την πεζοπορία σε μονοπάτια, την ιππασία, την ορεινή ποδηλασία, το αλεξίπτωτο πλαγιάς, την εξερεύνηση σπηλαίων, το ορειβατικό σκι, τις χιονοδρομίες πίστας, τη χιονοσανίδα, την ορεινή οικολογική κατασκήνωση, τον πολιτισμικό τουρισμό κ.ά. Η δημιουργική αξιοποίηση ενός ταξιδιού θέτει κυρίως, από την αρχή και με αβίαστο τρόπο, το σύνολο των σχέσεων ανάμεσα στον εργάσιμο και τον υπό διάθεση χρόνο, που συνήθως επιπόλαια ονομάζεται και «ελεύθερος». Και αυτό, γιατί είναι αντιληπτή η πολυσχιδής σήμερα εκμετάλλευση του «ελεύθερου χρόνου» στους κόλπους μιας «μαζικής κουλτούρας» που εμπορευματοποιεί τα πάντα. Ο εναλλακτικός τουρισμός, αντίθετα, συνδέεται με τα στοιχεία μιας νέας ευαισθησίας, τα οποία συνάγονται από νέες μορφές συλλογικότητας μέσα σε «στέκια» αναψυχής, που θα τείνουν να καταστούν εστίες πολιτικής και πολιτισμικής παιδείας. Είναι προφανές ότι μια τέτοια νοοτροπία προϋποθέτει, ευρύτερα, την απόρριψη των καταναλωτικών προτύπων.

Μια μαθητεία στο «ταξιδεύειν» σημαίνει τη δυνατότητα να διπλασιάζεις τον κόσμο: πέρα απ' αυτόν που σε καθηλώνει στις ανάγκες και τους καταναγκασμούς του επιούσιου, διανοίγεται ένας δεύτερος, που μπορεί να φέρει και τη σφραγίδα σου. Μια παρόμοια στάση καταγράφεται

ΑΡΧΗ 2ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ
Γ' ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ Δ' ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ

με ευστοχία στον *Μικρό Ναυτίλο* του Οδυσσέα Ελύτη: «Γίνομαι άνεμος για τον χαρταετό και χαρταετός για τον άνεμο, ακόμη κι όταν ουρανός δεν υπάρχει...».

Διασκευή άρθρου του Παναγιώτη Νούτσου (από τον ημερήσιο τύπο, 2001)

A1. Να γράψετε στο τετράδιό σας την περίληψη του κειμένου που σας δόθηκε (80-90 λέξεις).

Μονάδες 25

B1. Με βάση το κείμενο που σας δόθηκε, να αντιστοιχίσετε τις προτάσεις της **A** στήλης με τις φράσεις που νοηματικά τις συμπληρώνουν από τη στήλη **B**:

	A	B
1.	Μια μαθητεία στο «ταξιδεύειν» σημαίνει	α. την εκμετάλλευση του ελεύθερου χρόνου στο πλαίσιο της μαζικής κουλτούρας. β. την αναζήτηση εναλλακτικών μορφών τουρισμού. γ. τη συμμετοχή αποκλειστικά σε προγράμματα εκπαιδευτικού τουρισμού.
2.	Οι επιμέρους αποχρώσεις του οικοτουρισμού συναρτώνται με	α. τη διατήρηση του οικοσυστήματος από μέρους της τοπικής κοινότητας. β. την ικανοποίηση της ανάγκης για εκτόνωση από την πίεση της εργασίας. γ. τις ποικίλες δραστηριότητες που μπορεί ο τουρίστας να απολαύσει στη φύση.
3.	Η δημιουργική αξιοποίηση ενός ταξιδιού θέτει σε νέα βάση τη σχέση ανάμεσα στον εργάσιμο και τον ελεύθερο χρόνο, γιατί	α. διευρύνει τα όρια του ελεύθερου χρόνου σε βάρος του εργάσιμου. β. εμπλουτίζει τον ελεύθερο χρόνο με ποικιλία δραστηριοτήτων στη φύση. γ. επαναπροσδιορίζει το ζήτημα της εκμετάλλευσης και εμπορευματοποίησης του χρόνου.

ΑΡΧΗ 3ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ
Γ' ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ Δ' ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ

4.	Ο εναλλακτικός τουρισμός διαμορφώνει	α. νέες μορφές μαζικής συμμετοχής. β. καταναλωτικά πρότυπα ζωής. γ. τρόπους εφήμερης διασκέδασης και εκτόνωσης.
5.	Ως δικαίωμα του ανθρώπου-πολίτη, μέλους μιας κοινότητας, υπολογίζεται	α. η διαμόρφωση προτύπων που αποτρέπουν την αισθητική καλλιέργεια. β. η δημιουργία ευνοϊκών συνθηκών για τη βίωση αισθητικής συγκίνησης. γ. η δημιουργία ευνοϊκών συνθηκών για την απόλαυση προϊόντων μαζικής κατανάλωσης.

Μονάδες 10

- B2. α)** Να γράψετε δύο τρόπους ανάπτυξης της τρίτης παραγράφου του κειμένου «**Η δημιουργική αξιοποίηση...προτύπων**» (μονάδες 2) και να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με αναφορές στο κείμενο (μονάδες 4).

Μονάδες 6

β)

- i. Στην τελευταία παράγραφο του κειμένου ποιον τρόπο πειθούς χρησιμοποιεί ο συγγραφέας, αναφερόμενος στο απόσπασμα από τον *Μικρό Ναυτίλο* του Οδυσσέα Ελύτη; (μονάδα 1)
- ii. Τι πετυχαίνει ο συγγραφέας χρησιμοποιώντας αυτόν τον τρόπο πειθούς; (μονάδες 2)

Μονάδες 3

- B3. α)** Να ξαναγράψετε τις ακόλουθες προτάσεις, αντικαθιστώντας καθένα από τους υπογραμμισμένους τύπους με ένα συνώνυμό τους:

- i. Διευρύνονται συνεχώς οι μορφές του τουρισμού που έχουν εδραιωθεί στη χώρα μας.
- ii. Ως προς τον τελευταίο, οι επιμέρους αποχρώσεις του συναρτώνται με τον τρόπο κατανόησης των οικολογικών ιδιαιτεροτήτων συγκεκριμένων περιοχών.
- iii. Για παράδειγμα, ως δικαίωμα υπολογίζεται η προστασία από την ηχορύπανση.
- iv. Η δημιουργική αξιοποίηση ενός ταξιδιού θα μπορούσε να ξεπερνά τα γνωρίσματα μιας εφήμερης εκτόνωσης.

ΑΡΧΗ 4ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ
Γ΄ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ Δ΄ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ

- v. Και αυτό γιατί είναι αντιληπτή η πολυσχιδής σήμερα εκμετάλλευση του «ελεύθερου χρόνου» στους κόλπους μιας «μαζικής κουλτούρας» που εμπορευματοποιεί τα πάντα.

Μονάδες 5

β) Να ξαναγράψετε τις ακόλουθες προτάσεις, αντικαθιστώντας την υπογραμμισμένη λέξη με ένα αντώνυμό της:

- i. Διευρύνονται συνεχώς οι μορφές του τουρισμού που έχουν εδραιωθεί στη χώρα μας.
- ii. Η δημιουργική αξιοποίηση ενός ταξιδιού θα μπορούσε να ξεπερνά τα γνωρίσματα μιας εφήμερης εκτόνωσης.
- iii. Για παράδειγμα ένα ταξίδι στη φύση θα μπορούσε να περιλαμβάνει δραστηριότητες όπως το καγιάκ, το ράφτινγκ.
- iv. Ο εναλλακτικός τουρισμός συνδέεται με τα στοιχεία μιας νέας ευαισθησίας, τα οποία συνάγονται από νέες μορφές συλλογικότητας μέσα σε «στέκια» αναψυχής.
- v. Είναι προφανές ότι μια τέτοια νοοτροπία προϋποθέτει, ευρύτερα, την απόρριψη των καταναλωτικών προτύπων.

Μονάδες 5

B4. α)

- i. Τι πετυχαίνει ο συγγραφέας με τη χρήση της ενεργητικής σύνταξης στην παρακάτω πρόταση;
«**Σε αυτό το πλαίσιο η κοινότητα ορίζει κανόνες συλλογικής λειτουργίας**» (μονάδες 2)
- ii. Να ξαναγράψετε την πρόταση μετατρέποντας τη σύνταξη σε παθητική. (μονάδες 2)

Μονάδες 4

β) Να γράψετε δύο (2) παραδείγματα ποιητικής λειτουργίας της γλώσσας μέσα από το κείμενο.

Μονάδες 2

Γ1. Σε ομιλία σας στο πλαίσιο συζήτησης, η οποία οργανώνεται στη σχολική κοινότητα, παρουσιάζετε τις απόψεις σας για τα παρακάτω θέματα:

α) τι προσφέρει το «ταξιδεύειν» σε έναν άνθρωπο της ηλικίας σας;
και

β) ποια μορφή τουρισμού (μαζικού/συμβατικού ή εναλλακτικού) θα επιλέγατε και γιατί;

Το κείμενό σας θα έχει έκταση 500-600 λέξεις.

Μονάδες 40

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

1. Στο εξώφυλλο να γράψετε το εξεταζόμενο μάθημα. Στο εσώφυλλο πάνω-πάνω να συμπληρώσετε τα ατομικά σας στοιχεία. Στην αρχή των απαντήσεών σας να γράψετε πάνω-πάνω την ημερομηνία και το εξεταζόμενο μάθημα. **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο και **να μη γράψετε** πουθενά στις απαντήσεις σας το όνομά σας.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Τυχόν σημειώσεις σας πάνω στα θέματα δεν θα βαθμολογηθούν σε καμία περίπτωση.** Κατά την αποχώρησή σας, να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα **μόνο** με μπλε ή **μόνο** με μαύρο στυλό με μελάνι που δεν σβήνει.
4. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: 17.00

ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ
ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ